МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДКРЕПА ГРАД ВЕЛИНГРАД

БУЛ. „СЪЕДИНЕНИЕ“256, ТЕЛ.0359 5 30 35, 5-13-38

УТВЪРЖДАВАМ .....
ЕЛЕНА КАНЛИЕВА
ДИРЕКТОР

ГОДИШНА ПРОГРАМА

ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ-РЕХАБИЛИТАЦИЯ НА КОМУНИКАТИВНИТЕ НАРУШЕНИЯ

ЗА УЧЕБНАТА 2021/2022 ГОДИНА В ЦСОП - ВЕЛИНГРАД

I.ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОГРАМАТА

Годишната програма за допълнителна подкрепа – рехабилитация на комуникативните нарушения е изготвена за ученици със значителни дефицити впсихичното и психологичното развитие, обучавани в изнесени паралелки I – XIIклас в ЦСОП – Велинград. Програмата е съобразена с индивидуалните езиково-говорни потребности и психо-физиологически особености на учениците.

Обхванатите ученици са с три нива на комуникативно развитие:

I – во ниво – ученици с пълна липса на реч и затруднена комуникация;

II – ро ниво – ученици с частично развита реч, беден речник и слабо формирани комуникативни умения;

III – то ниво – ученици с развита в различна степен фразова реч, но със затруднения в артикулацията, писмената реч и комуникацията;

В терапевтичната програма са посочени основните и специфични цели и задачи в работата с учениците, видовете дейности, очакваните резултати и компетентности, методите и формите на оценяване на постиженията и регистрирането на постиженията според нивото на езиково-говорно и комуникативно развитие.

Въвеждането на нови понятия, формирането на знания, умения и отношения се осъществяват с опора на сетивния опит и с приоритет на практически значимото знание.

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Подпомагане процеса на адаптация и социализация на учениците чрез формиране на умения за по-добра вербална и невербална комуникация;

Корекция на езиково-говорните и рехабилитация на комуникативните нарушения на учениците с артикулационни нарушения, с общо недоразвитие на речта, дислексия, дисграфия, прозодични нарушения, гласови нарушения, ученици с аутистични прояви.

III. ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

Основни задачи на годишната програма за рехабилитация са планирането, организирането и провеждането на терапевтична работа с учениците през 2020/2021 год.; диагностика на комуникативните нарушения, корекционно-терапевтична и рехабилитационна дейност на езиково-говорните нарушения, образователна и възпитателна работа, консултативна дейност.

IV. ВИДОВЕ ДЕЙНОСТИ

1.ЛОГОПЕДИЧНА ДИАГНОСТИКА

1.1. Запознаване с медицинската и педагогическа документация на учениците – увреждане, нарушение, недоразвито звено и неговите вторични проявления.

1.2. Подбиране на адекватни методи, средства, материали и инструментариум за извършване на диагностика на комуникативното нарушение.

1.3. Обследване на всички ученици от начален етап и на ученици от прогимназиален етап.

1.4. Участие при извършване на оценка на образователните потребности на ученици съвместно с Координиращия екип в ЦСОП и екипа за личностно развитие в общообразователното училище.

1.5. Определяне на вида на ОПЛР и ДПЛР на ученика.

1.6. Програмиране на терапевтичната дейност: изготвяне на индивидуални планове за подкрепа и индивидуални терапевтични програми за учебната 2021/2022 год.

1.7. Проследяване на динамиката в развитието на учениците и при необходимост предлагане на промени в плана за подкрепа.

1.8. Отразяване на нивото на констатираните езиково-говорни и комуникативни умения на учениците в :

- плана за подкрепа в началото на учебната година;
- становища и доклади до председателя на координиращия екип и до директора на ЦСОП в началото на учебната година, в края на първия и втория учебен срок;
- логопедични карти за състоянието на езиково-говорното равнище;
- дневниците на логопедичните групи.

2.КОНСУЛТАТИВНА РАБОТА

2.1. Обсъждане на езиково-говорните и комуникативните способности на учениците с ръководителите на групи/паралелки, възпитателите, психолозите, арттерапевтите и кинезитерапевта в центъра.

2.2. Планиране и провеждане на съвместни дейности за подобряване на комуникативните способности на учениците с колегите.

2.3. Информиране на родителите за извършената оценка от входящата диагностика, за езиково-говорното и комуникативно развитие на ученика през учебната година.

2.4. Запознаване на родителя, настойника/попечителя със същността на говорното увреждане, както и с организацията корекционно- рехабилитационен процес.

2.5. Консултиране на родителя за използването на различни подходи за преодоляването на последиците от езиково-говорното увреждане на ученика в домашни условия.

3.КОРЕКЦИОННО – ТЕРАПЕВТИЧНА ПОДКРЕПА

3.1. Развитие на импресивна реч – фонемен гнозис и фонологична осъзнатост, разбиране значението на думите и фразовата реч.
3.2. Формиране на експресивна реч – корекциа на неправилното звукопроизношение, произнасяне на сречки, думи, съставяне на изречения, подобряване на уменията за свързана реч, граматически правилно структурирана.
3.3. Развитие на комуникативно-речевите компетентности – подобряване на невербалните и вербални начини, способи и средства за общуване.
3.4. Подобряване на гнозисните умения – ритмов, зрителен, цветови, пръстов, слухов, времеви и пространствен гнозис, гнозис за форма, прозопгнозис, соматогнозис.
3.5. Корекция на праксисните умения – мануален, орален, динамичен, конструктивен праксис.
3.6. Работа за формиране на писмена реч – постигане на правилен захват на графичното пособие, писане на букви, срички, думи, изречения по пунктир, образец, под диктовка, спазване на граматичните правила при писане.
3.7. Корекция на прозодичните нарушения – подобряване плавността, ритъма и темпа на речта.
3.8. Корекция на семантично-прагматичните нарушения – преодоляване на ехолалийната реч, употребата на шаблонни и стереотипни изрази, коригиране на синтактични и морфологични грешки.
3.9. Използване на основни методи в говорната терапия: нагледни, тренировъчни, словесни, манипулативни, възпитателни и специални методи: фономимичен метод, реконфигуративна техника на Ван Райпър, дъвкателна техника на Фрьошелс, негативна практика, водене на дневник и следване на схема от правила за усвояване на адекватни говорни умения.
3.10. Използване на ПЕКС и Монтесори терапия.

4. ОБРАЗОВАТЕЛНА РАБОТА
4.1. Обогатяване на речниковия фонд по дадена тема.
4.2. Обогатяване на представите за околната действителност: бита, ежедневието, училищния и социален живот.
4.3. Подобряване на четивната техника и писмената реч.
4.4. Изграждане на граматически правилна устна и писмена реч.

V. ФОРМИ НА РАБОТА
1. ГРУПОВИ И ИНДИВИДУАЛНИ ТЕРАПЕВТИЧНИ СЕСИИ
2.ГРУПОВИ ЗАНИМАНИЯ

VI. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ТЕРАПЕВТИЧНИЯ ПРОЦЕС
1.Подобрена е рецептивната страна на езика и говора: постигнато е развитие на фонематичния слух, разбиране и изпълнение на словесни инструкции, обогатен е пасивният речник.
2.Подобрена е екпресивната страна на речта: редуциране на нарушенията на звуково-артикулационните функции на речта; по правилно произношение и употреба на думите; обогатена/развита/формирана е фразовата реч (повторна, диалогична, монологична); максимално усвоени, според възможностите на ученика, са граматически категории и правила.
3. Подобрени са двигателните умения на учениците, общата и фина моторика; зрително-моторната координация; подготвена е ръката за писане.
4. Подобрени/формирани са уменията за четене и писане според нивото на развитие на ученика.

5. Подобрени са комуникативните умения на учениците, усвоени са достъпни невербални и вербални модели на комуникация; постигнато е желание за общуване; обогатен е социалният опит.
6. Благоприятно са повлияни познавателната дейност и поведението на учениците; обогатени са знанията за обектите и явленията в околния свят.
7. Постигната е по-голяма самостоятелност на учениците при изпълнение на поставените задачи.

VII. ОСНОВНИ МЕТОДИ И ФОРМИ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА

Оценяване на динамиката в различните области на езиково-говорното развитие

1.Постигнато ниво и качество на усвояване и употреба на речта в импресивен и експресивен план.
2. Степен на изградени умения за общуване у ученика и прилагането им в комуникативна среда.
3. Придобити компетентности по отношение на когнитивното и емоционално-поведенческо състояние на ученика към момента на оценяването.
4. Оценъчни дейности: провеждат се системно, всестранно и са съобразени с индивидуалните възможности на всеки ученик.

Критерии и система на оценяванена постиженията

1.Наблюдение в структурирана и неструктурирана среда, в ситуации, които са най-подходящи ученикът да изяви своя потенциал и възможности.
2. Оценяване на степента на самостоятелност на ученика, степента на усърдие и старание.
3. Оценяване на активността на ученика при взаимодействието му с терапевта.

Регистриране постиженията на учениците

Първо ниво

1. Ученикът разбира и изпълнява кратки вербални инструкции.
2. Разбира смисъла на думи, означаващи обекти и явления от близката обкръжаваща среда и познатото ежедневие.
3. Изградени са вербални комуникативни умения – споделено внимание, адекватен очен контакт, невербално общуване.
4. Поставени са и са автоматизирани говорни звукове, които използва с комуникативна насоченост.
5. Подобрени са фините движения и зрително-моторната координация.
6. Изграден е правилен захват на графичното пособие; ученикът прави опити да драска върху лист, да оцветява.
7. В процес на формиране са игрови умения – самостоятелно и с други деца.

Второ ниво

1. Ученикът разбира и изпълнява двустепенни инструкции.
2. Ученикът имачастично формирана реч: изговаря думи, служи си с прости изречения.

3. Артикулира повечето от звуковете правилно.
4. Търси подкрепа от терапевта, изпълнява някои задачи самостоятелно.
5. Общува вербално и невербално на задоволително ниво, знае имената и възрастта си.
6. Разпознава и назовава букви на гласни и съгласни звукове.
7. Пише по пунктир и образец елементи от букви, срички.

Трето ниво

1. Ученикът разбира и изпълнява по-сложни инструкции, умее да следва указания.
2. Притежава обогатен активен и пасивен речник.
3. Фразовата реч е формирана, развита и обогатена. Служи си с прости разширени и сложни изречения. Изразява мнение по зададен въпрос.
4. Подобрена е граматичната страна на речта. Ученикът се ориентира в употребата на предлозите.
5. Усвоени са невербални и вербални модели за комуникация, за изразяване на желания, чувства, настроения.
6. Преодоляни са фонематичните и артикулационни нарушения.
7. Чете на срички или гладко кратки текстове.
8. Прави преписи и пише под диктовка изречения, кратки текстове.
9. Може да работи самостоятелно.

Изготвили:

М.Ангелакова– логопед ……

В.Арсенова-Гагова- логопед……